

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Szt.-István-tér 11.
Kiadó: ifj. **Wagner Antal**
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:
Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:
Dr. Reich Aladár
orsz. képvis.

Főmunkatársak:
Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 6 kor. Fel évre 3
kor. Negyed évre 1:50. Egyes
szám ára 12 fillér.

A nyugvó válság.

Baja, 1903. szept. 4.

A politikai válság nyugvó pont-hoz ért.

Ott állunk, ahol a múlt hét végén. Farkasszem néz a két tábor s egyik sem akar engedni. E táborok azonban ma egészen mások, mint amik a rendes magyar politikai életben szoktak lenni. A rendes politikai életben egymásnak elleneseül áll a kormánypárt, a függetlenségi párt s köztük forog, mint ötödik kerék a kocsiban, hol ide, hol oda a néppárt.

Most azonban más a helyzet. A nemzeti követelések igazságába vetett hit mindenfelé elterjedt. Ma nincsen magyar politikus, aki ellenük beszélni merne nyílt helyen. Általán a közérzület tekintve, az ország mindazon népében, aki csak politikával s a haza sorsával, ha nem gyakorlatilag bár, de gondolatban foglalkozni szokott, elkeseredés mutatkozik a miatt, hogy jogos követeléseink elüttetése céljából folyik minél hosszabban ez az alkudozás, amely most a korona és nemzet között folyik.

Amik a mi igazaink, azokat nem cáfolhatja meg elfogadható érvel senki. A törvény alapján állunk. Követeljük azt, ami a mienk. Akarjuk birtokolni a jogainkat. Kivánjuk, hogy az, ami a nemzetet illeti, a nemzeté legyen.

És ebben a harcban, amelyben el kellett törpülnie minden opportunitásnak, most az osztrákok állanak velünk szemközt. Azok akarnak parancsolni Magyarországon belső és legbelsőbb ügyeiben. Olyan dolgokban, amikhez semmi közük sincsen. Mert ha van is közük a közös vámterülethez, de semmi közük sincsen ahhoz a vér- és pénzáldozathoz, amelyet az ország polgársága a katonaság fenntartására fordít.

Elítélendő durvaság, hogy mégis bele mernek ebbe szólni. És éppen az, hogy bele mernek szólni, mutatja, hogy mi-féle, nekik alárendelt állapotú gyarmatnak tartották és tartják ők Magyarországot. Ők azt hiszik, hogy nekik igazuk van, amidőn azt emlegetik, hogy a monarchia érdekében szükséges, hogy közös maradjon a hadsereg, vagyis hogy *német*. Mert csak akkor közös, ha német. Erre már csakugyan nem lehet mást

mondani, mint azt, hogy: — bolond kend. sógor.

És úgy látszik, ez az osztrák fölfogás uralja a korona bizalmas környezetét is, amely minden áron olyan alkut igyekszik keresztül vinni, hogy jól lakjon a magyar kecske, de teljes egészségben megmaradjon az osztrák káposzta.

Ennek a káposztának a főztjéből pedig aligha fog enni. Mert a magyar függetlenségi ellenzék most már végképp elhatározta, hogy a nemzeti jogos és törvénybe iktatott követelményekből nem enged és nem hajlandó többé megelégedni a „nesze semmi fogd meg jól“ elvével. Elég volt abból ennyi is.

Odatent pedig csak kísérleteznek. Mindig csak azon, hogy miként lehetne a válság megoldható — engedmények nélkül. Ma már azok a politikusok kezdenek kormányképesek lenni, akiket egy hét előtt az udvari klikk még csak számba sem vett. Így elővonnul Wekerle és Apponyi. Bécsben ellenszenves mindkettő, egyik a liberális álláspontja, a másik integer politikája miatt. S most, hogy mégis kedvesek lettek, ez annak a bizonyítéka, hogy csalátkül akarják

TÁRCA.

A sors keze.

Szép csendesen átaludtam a telet,
De megjött a rügyfakasztó kikelet,
Vidám szívvel hallgatám a pacsirtát,
S kis kertemben mohón szívtam
A rózsáknak illatát.

Alkonyatkor, midőn piroslott az ég,
A bokorból esaloganydal hangozék,
Édes ábránd szárnyán lelkem lebegett, —
Soha, soha ily gyönyörű
Madar-zengte éneket!

Ihlet szállt meg: lantot ragadt a kezem.
Elmerengve húrját halkán pengetem,
És feledék minden bút és földi bajt,
Mít a vad sors pótdóban
Könyörtelen reánk hajt.

No, de rendelt a végzet jó gyámatyát,
Ki figyelni hanyag s könnyelmű fiát,
S mert a pótdó fizetés elmaradt:
Lefoglalta — s viszi már a
Végrehajtó — lantomat.

Joachim Ágoston.

A sürgöny.

Irta: Kiss Béla.

Az éjjeli kirándulás fáradságait pihentem még, midőn a vén konyhanimfa szirén hangjai ébresztettek föl álmaimból.

Azt hiszem ez a női személyiség van az Istentől kiszemelve arra, hogy utolsó itéletkor a halottakat fölkeltsze.

— Nasságos uj! nasságos uj! — sipította minden eddig feltalált ébresztőórát túllicitálva — kejjen föj hamaj, mej sürgöny gyütt.

Álmosan és kedvetlenül vettem át a sürgönyt. Meg mertem volna esküdni, hogy a feleségem küldi Balaton-Füredről. Pedig csak tegnap kaptam tőle levelet, hogy négy-öt nap múlva megérkezik.

Azonban a sürgöny tartalma még jobban felélesztett, mint az én patent ébresztő óráim.

A távirat így szólt:

»Holnap reggel a kelengyei állomáson a kilencórai vonattal várlak.

Mici.«

Az imént azt mondtam, hogy jobban fölédredtem. Pedig dehogy. Most kezdtem csak igazán ébredletemben kételkedni.

Megnéztem újra a címet.

»Vágh Tihamér

Kopács.«

Kopácsra csak egy Vágh Tihamér van, s az talán én vagyok.

Miután a tükörből minden kétséget kizárólag konstataáltam személyazonosságomat, emlékezetemben házkutatást rendeztem. Volt ott elég diszes névsor, de bármennyire kutattam és kerestem, Micit nem találtam közöttük.

Hát ki az ördög lehet az a rejtélyes Mici?

Föl is tettem magamban, hogy nem megyek bele ilyen kétes dologba. Hanem azért az egész nap folyamán ez a név motoszkált a fejemben. A lelki szemeim elé képzeltem azt a bizonyos Micit minden színben és formában. No meg aztán csupa kíváncsiságból a menetrendet is megnéztem, hogy mikor indul reggel Kopácsról a vonat Kelengye felé.

4 óra 25 perckor.

Este fölkerestem azokat a jó cimborákat, kiknek társaságukban szoktam szalmaözvegységemből naponként néhány vig órát tölteni.

Kipróbált jó gyerekek ezek. A sir valóságos fecsegő vén asszony hozzájuk képest.

Megvallom, ott is folyton arra az ördögös Micire gondoltam.

Hajnalba, midőn szétoszlott a társaság, hát bizony én azt vettem észre, hogy az állomáson vagyok.

Oh, nem a Mici végett. De hát eszembe jutott, hogy Kelengyén dr. Sipos ügyvéddel

beadni őket a nemzetnek vagy az egyiket, vagy a másikat. Hogy így majd kevesebb engedmény kell és ordítani fognak győzelmükben az osztrákok Pedig nem így lesz. Cifra komédiákkal nem lehet többé kiszúrni a nemzet szemét.

Szinügyi dolgok.

Csak rövid négy hét választ el bennünket a szini saison megnyitától és szintársulatunk még mindig szervezetlen, úgy hogy féltő, a szinigazgató a bajai saison alatt fogja csak teljessé egészítgetni társulatát mielőtt télire Szabadkára vonul. Erre enged következtetni az a körülmény, hogy az új szerződött tagok legkiválóbbjai, a vidéki színeszet elismert korifeusai Papp Mihály szerelmes és Tárnoki Gizella drámai szende a Budapesten megnyíló „Király színház”-ba szerződtek el és így ez a két legfontosabb szerepkör hivatott erővel helyettesítve nincsen. Ugy látszik, amittől mindig féltünk, amit mindig óva hangsúlyoztunk, az bekövetkezik. A szinigazgató *nyári* társulattal vonul be Bajára és nem kapjuk azt a társulatot, a mely innen *Szabadkára* megy, hanem azt, amelyik *Szarvasról* jön ide.

Szinügyi bizottságunknak, mely mind- eddig a színházépítés kérdésében erélylyel, kötelességszerűen töltötte be hivatását, kell kötelességévé tennünk a szintársulat teljességének szigorú ellenőrzését, ép ezért nem tartjuk elegendőnek azt, hogy egyszerűen a szabadkai szinügyi bizottságra bizzuk a társulat névsorának elfogadását, hanem mielőtt a szinigazgató működését megkezdi, vegyék bírálat alá, vajjon az összes szerepkörök hivatott erővel vannak-e betöltve, teljese-e az énekkarok és megfelelő-e a zenekar? Az az elv, hogy a Szabadkán elfogadott névsor Bajának is megfelelő, nem nyugtathat meg semmi esetre. Mert nagyon könnyen megesik, amint hogy a tavalyi

saisonban is tapasztaltuk, hogy a szabadkai szinügyi bizottság elfogad egy közepes névsort, de azután a szinigazgató a közönség és a kritika hangos kívánalmainak eleget teendő kénytelen az elfogadott névsort kiváló erővel kiegészíteni. Így történt ez pl. a tavalyi saisonban.

Tudjuk, hogy a coloratur szerepkör nálunk Baján, nem ép hivatott kezekben volt letéve, úgy hogy Szabadkán kénytelen volt a szinigazgató egy kiváló tehetségű primadonnát szerződtetni Szögyi Gina személyében. Ugyanigy volt a drámai szende szerepkörrel, mely nálunk Baján betöltetlen volt; Szabadkán Széll Gizella lett szerződtetve. Hasonlókép a hősszerelmes szerepkörnek Baján gyenge személyesítője akadt, úgy hogy Szabadkára kénytelen volt az igazgató Füredi Bélát, a vidék egyik elismert legjobb színészét szerződtetni. Nem is szólnunk arról, hogy a fővárosi művészek és művésznők sűrű vendégszerepeltetését mi bajaiak teljesen nélkülöztük, amiből pedig Szabadkának ugyancsak bőven kijutott a mult saisonban.

Ebből láthatjuk, hogy ha a szabadkai szinügyi bizottság egy névsort elfogad, az nem lehet ránk nézve mértékegység; a mi szinügyi bizottságunknak résen kell fogadni az ide bevonuló társulatot és nem szabad a szabadkai döntésből reánk nézve is megnyugtató konzekvenciát levonni.

Most, a sziniévad küszöbén ez képezze elsősorban a szinügyi bizottságnak éber feladatát!

Záróra a vendéglőkben.

Törvényhatóságunk 1891-ben szabályrendeletileg a vendéglőkben éjféleli zárórát hozott be. Ezt a szabályrendeletet azonban 1903. évi szeptember hó 1-ig nem hajtották végre és csak most néhány napja szereztek érvényt ezen intézkedésnek.

Ránéztem Malvinra, az mosolygott és fejével intett, hogy úgy van.

Még mindig nem tudtam, hogy mi rejlik e dolog mögött. Magyarázatot pedig ki az ördög mert volna kérni?

Alig vártam, hogy négyszemközre kaphassam Malvint.

— Ugy-e Malvin nagysám a sürgönybe talán tévesen került? . . .

Malvin oly ördögien kezdett kacagni, hogy én tovább nem mertem folytatni.

— Aha, tudom, tudom, a Mici névre nézve akar fölvilágosítást. Nem tévedés. Azonban, legyen megnyugodva, a felesége nem tudja. Csak azért küldtem azt a Mici-féle táviratot, mert a Rózsika az egész uton annyira el dicsérte magát, hogy maga ilyen, meg amolyan jó és hűséges férj. Szóval valóságos dicsőhimnuszokat zengedezett magáról. Megvallom igazán, nagyon kíváncsi voltam, hogy van-e hű férj a világon?

Én azonban az ő véleményére egy cseppet sem voltam kíváncsi.

Minthogy a korlátozás ilyen formájában minden alapot nélkülöz, az érdekeltek az alábbi czélszerű indítványt nyújtották be:

Baja város törvényhatósági bizottságának 1891. június 4-én tartott közgyűlésén az italmérési üzletek tárgyában hozott és a nagymélt. m. kir. Belügyminiszter úr által 60495./V.—10. szám alatt megerősített szabályrendelet következőkép módosítatik.

1. § helyébe 1. §.

Mindazon italmérési üzlettulajdonosok helyiségeiben, a kik az 1899. évi XXV. t.-c. 1. pontjában meghatározott szesz italokat, nevezetesen bort, bormustot, gyümölcsbort, sört és égetett szesz italokat az illetékes pénzügyi hatóság engedélyével kimérnek, a zenélés éjfél utáni egy óráig engedtetik meg.

A zenélésre megállapított ezen zárórán túl a zenélés csak az esetben van megengedve, ha az üzlettulajdonos a rendőrkapitányságnál a városi szegényalap javára fordítandó 2 korona díját lefizeti.

8. §. következőkép módosítatik:

Azon üzlettulajdonos, aki üzleti helyiségeiben az 1. §-ban a zenélésre megállapított zárórán túl a díj lefizetése nélkül zenét tart, vagy tartatni enged, az 1879. évi XL. t.-c. 76. §. alapján 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ezt az indítványt az alábbi kérvény kapcsán terjesztették be:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Az italmérési üzletek tárgyában az 1891. évi június 4-én tartott közgyűlésen meghozott szabályrendelet 1-ső §-ának azon intézkedése, mely szerint éjféleli 1 órán túl vendégeket kiszolgálni nem szabad, az összes szállodásokra, kávéház tulajdonosokra és vendéglősökre kiszámíthatatlan anyagi kárral jár, e mellett indokolatlanul korlátozza városunk intelligensebb közönségének szórakozását.

Országunk nagyobb városaiban, a melyek közé városunk is tartozik teljesen ismeretlen az az intézkedés, a mely a nagyobb vendéglősöket és kávéház tulajdonosokat arra kényszeríti, hogy helyiségeiket éjféleli 1 órakor bezárják.

A korcsmákra szokásos zárórára vonatkozó intézkedés kisebb községekben helyén való lehet, de teljesen indokolatlan és méltánytalan, hogy oly városban, melynek lakossága között az intelligens elem oly nagy számban van, a csendes kávéházi szórakozás időhöz legyen kötve.

Erkölcsei okokból is kifogásolható a záróra intézkedés, a mennyiben a későbbi szórakozásra publikumot a rendőri ellenőrzésnek kevésbé kitett alsóbbrendű lebujaikba úzi.

A záróra mellőzését indokolják városunk közlekedési viszonyai, amennyiben jól tudjuk, hogy pl. már kora hajnalban 3—4 óra közt hajó érkezik és megy, vonat indul és az átutazó közönség rendszerint a kávéházakban tölti el a várakozási időt.

Nem az anyagi előny vezet bennünket, midőn a szabályrendelet módosításához szóló ezen indítványunkat benyújtjuk, hanem közérdek, mert az ellen semmi ellenvetésünk nincs, hogy az üzlethelyiségekben a zenélésre záróra szabassék és az ezen túli zenélés díj lefizetéséhez legyen kötve.

Mindezek alapján tisztelettel kérjük:

méltóztassék a fenti indítványunkat a legközelebbi közgyűlés tárgysorozatába felvenni.

volna egy kis elszámolni valóm. Az igaz, hogy erre egy hónap mulva is ráérnék, hanem hát, amit az ember elvégezhet ma, azt ne halassza egy hónapra.

Mit tehet aztán az ember, ha véletlenségből találkozik ott egy bizonyos Mici nevű hölgygyel. No már, olyan égitüneményű földi teremtménnyel, a milyent a Micik között nagyon sokat hallottam már emlegetni.

Denique a vonat 9 órakor berobogott a kelengyei állomásra és én ruganyos léptekkel szálltam ki a kupéból.

Sok meglepetés ért már életemben, ehhez hasonló azonban nem.

A feleségem egy barátnőjével, Borkay Márkusknéval várakozott rám a perronon.

Meglepetésemből magamhoz sem térhettem, midőn már nyakam körül éreztem két ölelő kart.

Az asszony az ő szokott gyorsaságával kezdett beszélni.

— Tudod, édesem, azért jöttem előbb, mert a Malvin keresztül utazott Balaton-Füreden és azt mondta, hogy tartsak velem. Ugy határoztuk el, hogy pár napot itt töltünk. A sürgönyt is ő küldte az én nevemben. Biztosan tudtam, hogy eljössz, ha az én nevedet meglátod alatta.

Uj utcanevek.

— (Folytatás és vége.) —

A város törvényhatóságának bizottsága az alant felsorolt utcákat új utcanevekkel látta el s egyben elrendelte, hogy minden utca külön-külön 1-től kezdődő házszámmal kezdődjék oly módon, hogy egyik oldalon a páros, a másik oldalon a páratlan házszámok alkalmaztassanak.

Az új utcajelző- és házszám-táblák kifüggesztése a napokban veendi kezdetét.

Az alant betűrendben felsorolt régi utcák következő új nevekkel láttattak el, u. m.:

Régi utcanevek:

Szerecsen-utca (VIII)
Szél-utca (VIII)
Szunyog-utca (I)
Szurdélia-utca és Parti-utca [egy része] (I)
Tavaszi-utca (VIII)
Telep-utca (II), Elefánt-utca (III)
Ujvilág-utca (II)
Vadász-utca (I)
Vám(vágóhid)-utca (VIII)
Veronika-utca, Ács-utca (II)
Vidra-sor (IV)
Zöld-utca (VII)
Zseb-utca, Galamb-utca (I)

Uj utcanevek:

Zrínyi Miklós-utca.
Hunyadi János-utca.
Bethlen Gábor-utca.
Parti-utca.
Vesselényi-utca.
Rákóczy Ferenc-utca.
Madách Ferenc-utca.
Gróf Széchényi István-utca.
Kálmán király-utca.
Klapka György-utca.
Bezerédj Pál-utca.
Bem József-utca.
Galamb-utca.

Az alant betűrendben felsorolt új utcaneveknek következő régi utcanevek felelnek meg:

Uj utcanevek:

Alkotmány-utca
Arany János-utca
Attila-utca
Árpád-utca (a főtértől a deszkás-utcáig)
Gróf Batthány Lajos-utca
Báthory István-utca
Bem József-utca
Bende Imre-utca
Bezerédj Pál-utca
Berényi Dániel-utca
Bethlen Gábor-utca
Béla király-utca
Budapesti-út
Czifrusz Ferenc-utca
Damjanich-utca
Deák Ferenc-utca
Galamb-utca
Hattyu-utca (a Sárkány- és Schwartz-féle ház sarkától a Reiser-féle ház sarkáig terjed)
Hunyadi János-utca
Szent István-tér
Jókai Mór-utca
Kazinczy Ferenc-utca
Katona József-utca
Kálmán király-utca
Kenderesi zug (a Fecske-utcától jobbra a Fleischmann- és Hengl-féle kertekig terjed)
Kinizsi Pál-utca
Kis-utca (összeköti a Petőfi Sándor- és Mészáros Lázár-utcát)
Klapka György-utca
Kölcsey Ferenc-utca
Madách Imre-utca
Mátyás király-tér
Mészáros Lázár-utca
Munkácsy Mihály-utca
Patak-utca
Parti-utca
Pető-utca (párhuzamos a Holló-utcával)
Petőfi Sándor-utca
Pokorny János-utca
Pósta-utca (városi székház és póstaépület között)
Rákóczy Ferenc-utca
Szarvas Gábor-utca
Szenes-utca (a Miklós-utca sarkától a Szenes-térig terjed)
Szent László-utca
Széchényi István-utca
Takarékpénztár-utca (a Sárdi-ház kis kapujától az Erzsébet királyné-utcáig terjed)
Tél-utca
Tóth Kálmán-utca
Türr István-utca
Vesselényi-utca
Vörösmarty Mihály-utca (a báró Eötvös József-utca a városi bérháztól a gr. Zichy Bódog-térig terjed, a Michitsch és Schnetzer-féle házzal végződik; a gróf Zichy Bódog-tér a Pollermann-háztól a plébánia-templomig, továbbá a Casinótól a Zirciek rendházáig terjed; a Vörösmarty Mihály-utca a Haynald-utcától a Kossuth Lajos-utcáig terjed)
Zrínyi Miklós-utca

Régi utcanevek:

Szakadás-utca (I).
Gránátos-utca (I).
Fürdő-utca (I).
Provália-utca (I).
Gyász-utca, Halász-utca (I).
Holló-utca [tévesen Vám-utca] (VIII) a Holló-utca párhuzamos a Vágóhid-utcával.
Zöld-utca (VII).
Oroszlán-utca (I).
Vidra-sor (IV).
Iskola-utca (I).
Szunyog-utca (I).
Parti-utca (I, VIII).
Pesti-út (I, II, III).
Kaszárnya-utca (I, V, VI).
Rév-utca (I, VII).
Ferenc-utca (I).
Zseb-utca és Galamb-utca (I).
Szél-utca (VIII).
Szentháromság-tér.
Özvegy-utca (I).
Borrév-utca (I).
József-utca (I).
Vám(vágóhid)-utca (VIII).
Korona-utca (VII).
Ács-utca, Veronika-utca (II).
Sörház-utca (I, II).
Ujvilág-utca (II).
Kisvásártér (I).
Kismészárszék-utca (I).
Remény-utca (I).
Kispatak-utca, Retek-utca (VI).
Szurdélia-utca [és Parti-utca egy része] (I).
Kéményseprő-utca, Kishid-utca (I).
Kórház-utca (VI).
Elefánt-utca (III), Telep-utca (II).
Szarvas-utca (I).
Sóház-utca (II).
Vadász-utca (I).
Fazekas-tér (I).
Katona-utca, Tél-utca (IV).
Tóth Kálmán-utca (I) és Fecske-utca (V, VI).
Kisvásártér-utca (I).
Tavaszi-utca (VIII).
Báró Eötvös József-utca (részben a Haynald-utcától a Kossuth Lajos-utcáig változik).
Szerecsen-utca (VIII).

HIREK.

Házasság. Fényes esküvő volt f. hó 2-án Pozsonyban. Ifjabb *Latinovits* Pál az osztrák magyar-bank szabadkai fiókjának tisztviselője, *Latinovits* Pál bács megyei főispán fia, vezette oltárhoz *Nornsee* Szidi kisasszonyt. Az esketési szertartást *Schiffer* pápai kamarás végezte fényes segédlettel. Az esküvőn, mely a koronázó-templomban folyt le, előkelő közönség vett részt; nyoszolyó leányok voltak: *Farkas* Mariska, *Dobrovits* Margit, *Förster* Emmy és *Noszlopy* Ilonka. A polgári esketésnél tanúk voltak: *Piukovich* Elemér és *Farkas* Ferencz.

Hymen. *Gyetvay* Andor bácsalmási gyógyszerész f. hó 6-án tartja kézfogóját *Kubinszky* Stefánia úrhölgygyel, *Kubinszky* Pál szent-istváni érsek-uradalmi számtartó kiváló szépségű leányával.

Eljegyzés. *Lukács* Viktor adorfáni (Tolna m.) gazdatiszt f. hó 6-án tartja eljegyzését *Bloch* Ilonka kisasszonnyal, *Bloch* Mór hajósi gőzmalomtulajdonos leányával.

Uj bírósági végrehajtó járásbírósgunknál. Az igazságügyminiszter *Fehér* Géza bajai kir. járásbírósgági végrehajtót a szászrégeni járásbírósgághoz helyezte át, helyébe pedig *Bajára Markovics* Sándor Sámuel heőcsabai lakost bir. végrehajtóvá nevezte ki.

Jótekonyság. *Reich* Vilmos és *Reich* Gyula urak a bajai ipartestület házrészjegyeinek kamatait a testületnek ajándékozták, melyért a testület előljárósga lapunk utján mond köszönetet.

Halálozás. *Glibonszki* Szávó szerb tanító augusztus hó 30-án, esti 1/26 órakor élete 51-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 1-én, délután 1/25 órakor volt.

A bajai első kath. nőegylet közhírré teszi, hogy az általa fenntartott és a Miaszszonyunkról nevezett zárdában elhelyezett kisdédovóját a zárdáépítés közbenjötté miatt kénytelen ez évben további intézkedésig beszüntetni.

A bajai épülő közkórház építésvezetője *Mocsányi* Károly műépítész 1950 korona erejéig pert indított Baja város közönsége ellen a tüdővész pavillon terveinek munkadíja fejében.

A bajai általános munkás asztaltársaság f. évi szept. 8-án, saját helyiségében (volt Képezde-kert) *Lassale-ünnepélyt* rendez. Belépti-díj 60 fill. Kezdeté este 8 órakor. Műsor: Nyitány: *Lassale* Ferdinánd emlékére. Ének és szavaltok. Világpósta. Polgári házasság. Tánc.

A bajai építő-munkások 1903. évi szept. hó 13-án, vasárnap, a *Leucus*-féle vendéglő összes helyiségeiben táncvigalommal és világpóstával egybekötött *szüreti mulatságot* rendeznek. Belépti-díj személyenként 60 fill. A tiszta jövedelem a »Magyarországi építő-munkások szakegyesülete« bajai csoportjának javára fordítatik. Pénztárnyitás 1/27 órakor, kezdeté 8 órakor. Jegyek előre válthatók a rendezőbizottságnál. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Garai Ferkó szegzárdi cigányprimás, hírneves magyar nótázó, *Danki* Laci zenekarának élén naponta a »Nemzeti Szállóda«-ban tarja hangversenyét, a közönség élénk érdeklődése és osztatlan tetszése mellett.

Szeptember. Az őszi hónap beköszöntésével özönlének a városba az iskolás fiúk, leányok és a nyaralásból megtért családok, Szeptember elsején kezdődik az iskolaigazgatók nehéz munkája. Két hónapi pihenés után a tanárok ismét hozzálátnak nemes földadatuk teljesítéséhez. Az iskolai évvel természetesen megkezdődött a könyvkereskedők főszezonja is. A szokásos könyvvásár az idén sem ma-

radt el. Az öreg Cicerókat és a logaríthmust épp oly buzgón kínálják, mint azelőtt. Szeptember elsejével felölti a város nyár előtti képét. — Megélnékülnek az utcák, növekszik a forgalom és különösen nagyszámmal látni idegeneket. A bajai benszülöttek is — idestova — újból együtt lesznek. Szóval: új szezón, új évszaka a termékeny munkának, az anyagi és szellemi javak továbbfejlesztésének.

A Borsódi Ifjusági Társaság folyó 1903. évi szeptember hó 26-án Unger Boldizsár-féle vendéglőben Borsódon zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti díj személyenként 80 fillér. Családjegy három személyre 2 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Tiszta jövedelem jótékony célra fordítatik.

Öngyilkos takarékpénztári hivatalnoknő. Megdöbentő öngyilkosság történt aug. 28-án Bács-Topolyán. Ugyanis Beck Móríz b.-topolyai cipész és bőrraktáros 21 éves *Józsa* leánya szülei lakásán, félreeső helyen, reggel 7 óra tájban atyja forgópisztolyával szájba lőtte magát. A lövés a fiatal életet azonnal kioltotta. Az öngyilkos leány a b.-topolyai takarékpénztárnál volt alkalmazásban, a szomorú véget ért teremtés iránt általános a részvét.

Állat az emberben. Tudósítónk írja, hogy Dautova községben egy Lénárd János nevű családos ember 14 éves saját leányát megbecstelenítette, majd megszökött a községből. A csendőrség erélyesen keresi az állatias embert.

Az erőszakos kérő. *Kiss* Anna ujvidéki gyümölcsáros leány nagy igényeket támasztott a házasság iránt. Anyjának kijelentette, hogy ő mesalliancot nem köt. Vőlegényül legalább is huszárőrmestert óhajt. Természetes tehát, hogy Rozmánovics Károly ujvidéki gyümölcsáros kollegáját, aki kezét megkérte, ajánlatával elutasított. A szerelmes legény azonban nem hagyta annyiban a dolgot. A szerelem és a megalázás vegyes érzelmeinek hatása alatt revolvert fogott és azzal meglőtte a keményszívű leányt, majd önmaga ellen fordította a fegyvert. Sebük nem veszélyes és így még nincs kizárva az az eshetőség, hogy együtt fognak a pap elé lépni.

Legényháború Mélykúton. A mélykúti legények vasárnap a kellelénél többet öntöttek a garatra, s így kedélyhangulatok a szokottnál magasabbra csapongott. Nem csoda tehát, hogy birokra keltek egymással. Legott a kés is közreműködött, mely *Bagityky* Istvánt áldozatul ejtette. A szegény legény a verekedés színhelyén kiadta a lelkét. A tettesek ellen megindították az eljárást.

A pórul járt verekedő. Érdekes ítéletet hozott f. hó 1-én a zombori kir. törvényszék. Még husvétkor történt Sztanisicson, hogy a mulató legények közt kettő össze szólalkozott, mire Ralbovszky János közjük ment békíteni a feleket. Nem tetszett ez Tványi Józsefnek, hogy egy házasság ember avatkozik a legények dolgába s bele kötött Ralbovszkyba. A szóváltásból dulakodás támadt, miközben Frányó kihuzta bicskáját s megszurkálta ellenfelét. A verekedés zajára odajött Ralbovszky sógora Somossi Ferenc s midőn látta sógora szorult helyzetét, ő is bicskát rántott, neki ment Frányónak s összevissza surkálta úgy, hogy Frányó ájultan rogyott össze. A csendőrök, mivel csaknem biztosra vették, hogy Frányó nem marad életben, letartóztatták Somossit, ki több mint egy hónapig ült vizsgálati fogságban. Frányó úgy egy hónap múlva kiheverte sebeit s így megjelenhetett a napokban tartott főtárgyaláson

A kir. tvszék Frányó Józsefet azért mert Ralbovszkyt megszurta, ki e miatt 2 hétig beteg volt, 2 hónapi fogházra ítélte. Azonban Somossi Ferenczet felmentette, mivel tettét a bfk. 79. §. szerinti jogos védelemnek tulajdonította.

Zongorák és cimbalmok — csak első rangú gyártmányok — kedvező fizetési feltételek mellett tíz évi jótállással kaphatók *Wagner Antalnál* Baján.

Hölgyek öröme! Legjobb szer az egész világon a bajai Dr. Lehman arckenőcs, mely pár napi használat után megifjítja az arcot, eltávolít redőket, szeplőt, májfoltot, bőrtakát (Mitesser.) Egy tégely ára 1 korona, csak nevem és arcképpemmel ellátott tégelyt fogadjunk el! **Gyarmati Emil** városi gyógyszerháza a Szent-Háromsághoz Baján.

Fischer Lipót utódai helybeli jónevű divatárú-cég közhírré teszi, hogy **női divatickei** (csipkék női kelengyék részére, ruhadiszek, paszomány, szallagok és napernyők) eddigi különben is olcsó árait azok felére szállította le, miután azokat többé nem tartja. A nevezett cég óriási raktárt tart ezenkívül kötő-pamutokban, férfi és női fehérneműekben, harisnyákban, cipőkben, disztárgyakban stb. stb. s azokat szintén a legolcsóbb árban bocsátja áruba.

Könnyűvér.

Irta: **Palatinus József.**

Mint a puszták vadvirága nevelkedett föl. Apátlanul, anyátlanul. Nem volt, aki gondozza. Szerető édes anya nem ringatta bölcsőjét, nem gügyögött édes altató dajkameséket, dalokat fölötte. Apját sem ismerte, talán nem is látta soha. Könnyűvérű szívű embekeknél hanyódott, vetődött. De ezek is szegények voltak, s így nem tarthatták sokáig a senki leányát. Néhány napig szívesen látták, azután tovább küldték, szélnek eresztették.

Igy került bele a puszták vadvirága a világ örült forgatagába, mely rövid idő alatt mint könnyű pelyhet sodorta a bűn fertőjébe.

Nem volt szívében abból, amit nemes érzésnek neveznek, csak a tomboló, őrvongó szerelem vad ösztöne, kéje; nem volt lelkében hit, csak fékevesztett indulat. De honnan is lett volna? Könyv nem volt soha a kezében, iskolának, templomnak hírét sem hallotta.

Tizenhárom éves volt, de már teljesen kifejlett. Üde, harmatos, mint a tavaszi hajnal, kívánatos, mint a fésző rózsabimbó. Sötét nagy szemében maga a kárhozat tüze lobogott. A hófehér vállakra gazdag hullámokban aláomló ében fekete dús hajfürtök örökös rendetlen kuszáltsága volt az észbontó kép kerete. Cédrus termetét lenge karton ruha fődte, mely itt-ott már foszladozásnak indult.

Igy kóborolt házról-házra, faluról-falura. Rongyosan, sokszor étlen-szomjan, de örökké dalolva. Éppen olyan kevesett törődött az emberekkel, mint azok ő vele. Sok helyütt még meg is dobálták. Szélvész kisasszonynak gunyolták. Kutyák megugatták, útszéli tövis megtépte ruháját, kivérezte lábait. Vihar elérte, eső megverte, de ő csak ment-ment céltalanul, dalolva.

Végre akadt pártfogója, aki megsajnálta, megszánta. Oh, hogy vannak mégis jószívű emberek! Egy magányos ember, a környék leggazdagabb földesura volt. Magához vette a leányt, hogy fölneveli mint saját gyermekét. Igért neki mindent, ami csak szép, jó, maradjon nála. Nem kíván tőle semmi egyebet, csak szeresse őt!

A leány, a tudatlan teremtés nagyot nevetett.

— Szeretni!

— Nem hallott ő soha ilyet. A jószívű úr azután megtanította szeretni... szeretni izzó szenvedélylyel... örültül... És a puszták vadvirága kacagva rohant vesztébe. Elbukott, de még akkor is kacagott. Még csak most találta szépnek az életet. Nem látta, nem érezte a bűnt, csak mohón élvezte a gyönyört, a kéjt, melybe bele részegül a szív, mámoros lesz a lélek és elbódul az agy.

Egyszer azt mondta neki a jószívű úr, hogy ő szép, nagyon szép. A tükörbe nézett és csak most látta, hogy csakugyan nagyon szép. A csodás természet rápazarolta minden kincsét. Ettől a perctől kezdve a hiúság démona szállott belé.

A jószívű urat jószívűségeért hamarosan földre ültette és megszökött egy vándorló színészcsoporttal. A direktor halálosan beleszeretett a könnyűvérű leányba, aki csakhamar ünneplé divája lett a társulatnak. Egy kiaknázhatatlan kincsesbányát rejtegetett hangjában. S amerre a színészcsoport elvonult, valóságos lázongást idézett elő az észbontó szépség. Megjelenése sorscsapás volt egy-egy vidékre.

Végre följutott a fővárosba. Előnyös szerződést kapott egyik elsőrangú színtársulatnál. Itt annyiban változott az élete, hogy néhány ezerrel több volt a rajongója, mint a vidéken, hogy naponta több gavallér lukgatta érte a levegőt, s olykor a koponyát is, mint másutt. És a diva csak játszott velük, mint macska az egérrel. Ma ez, holnap ismét másik. Egyiket fölemelte magához, a másikat megsemmisítette. Mert aki egyszer hálójába került, pedig nagyon könnyen belekerült, el volt veszve menthetlenül.

Fényes diadalainak zenitén állott, mikor megismerkedett Karczagival, a fővárosi írógárda egyik legtehetségesebb tagjával. Rövid idő alatt szoros viszony fejlődött ki közöttük.

Pedig olyan ellentétek voltak, mint a fény és az árny. Karczagi maga volt a megtetszültségsülső becsületesség. De hiába, meghódította őt is a veszedelmes leány varázsa és nem tudott menekülni büvköréből. És úgy látszott, hogy a diva is viszonzta Karczagi önzetlen szerelmét. Erre vallott legalább az a hangulat, mely széles körben uralkodott. Beszélték, hogy a diva megtért, s olyasmi is keringett a szalonokban, hogy Karczagi feleségévé teszi a művésznőt.

Közben azután váratlan események lepték meg a hirsomjas fővárosi közönséget. Karczagit egyik lombhullató szomorú őszi reggel átlőtt koponyával találták a művésznő lakásán. A hivatalos értesítés nyomán a hírlapok akként korpoltálták a szomorú szenzációt, hogy Karczagi öngyilkos lett. Az ok ismeretlen.

Persze, hogy ismeretlen volt. A kihült tetem néma maradt, — a diva pedig kacagott, de nem árult el egy hangot sem a végzetes éjéről. Örült a dicsőségen, mert hiszen annak tartotta, hogy ismét találkozott egy férfival, aki érdemesnek tartotta az ő két szép szemének lángsugaráért, tüzes ajkának egy gyilkos csókjáért, ölelő karjának egy édes szorításáért, a földi menyországnak néhány percnyi élvezetéért eldobni magát az életet.

Karczagit már behantolták. A kegyelet már diszes emlékoszlopot is állított sirja fölé. De elhunyt még mindig rejtély maradt. A világ pedig ezzel nem elégedett meg. Szalonokban, zsurokon, korzón és versenyen az esetet feszegették.

Egyik napon azután az a hír terjedt el, hogy Karczagit a diva lőtte szíven. Hogy honnan indult ki a híresztelés, azt nem lehetett tudni. Csak egy valaki mondta. S másnap már tele volt vele a főváros.

És a diva most is csak kacagott, mint kacagott a rendőrség, mikor fülébe jutott a hír.

— Minden ujság három napig tart — morgta a rendőrség egyik embere. — Ma még beszélük, holnap elfelejtik. Az öngyilkosság ténye hivatalosan megállapított és punctum.

De csalódtak. A föltevés mindinkább erősödött, sőt némelyeknek szent meggyőződésükké vált a hír valódisága. Már olyanok is találkoztak, akik készek voltak esküvel bizonyítani, hogy a diva oltá ki Karczagi ifju életét.

Ilyenformán a dolog annyira jutott, hogy az igazság emberei sem állhattak a gyanus hírekkel szemben tétlenül. Meg kellett indítani a vizsgálatot. És csakugyan, a gyanusítások nem nélkülöztek minden alapot, mert a nyomozás során nem is egy terhelő adat merült fel a művésznő ellen.

Igy került az országszerte ünnevelt diva a földi igazságszolgáltatás elé a szörnyű bűnrel, a gyilkosság büntetével vádolva.

A nagy tárgyalási terem szorongásig megtelt érdeklődőkkel, akik lélekzetfojtva hallgatták a rémes éj még rémesebb történetét. A vád beigazolást nyert, bárhogy igyekeztek is azok, akiknek érdekükben állt a gyilkos megmentése. A bűnös minden megbánás nélkül bevallotta szörnyű bűnét:

— Igen, én öltem meg öt birák, mert éreztem, hogy nem tudtam volna tőle szabadulni, lenyűgözve tartotta szívemet, — melyet nem egy embernek teremtett az alkotó.

Az igazságszolgáltatás pálcát tört a bűnös fölé. Hosszu tíz évi börtönbüntetés, szólott a bíróság szigorú ítélete.

A sajnálkozás halk moraja zúgott végig a termen.

— A becsület... a becsület... susogták.

A diva meghallotta. Hirtelen fölugrott a szuronyos űr mellől és kacagva fordult a közönséghez:

— A becsület? A becsület másokért van, csak az ifjuságom az enyém. Nekem sietnem kellett, míg fiatal vagyok, míg van, aki szeret!...

A birák, a nép csodálkozott... Könnyűvér...

Teljesen száraz

AKÁCZFA

kapható ölenként 10 forintért
**Szuszits János Szent-
Antal-utcai telepén, az alsó vá-
rosi iskola mellett.** 1-3

ISKOLAI CÉLOKRA
minden tekintetben
megfelel

legújabb tollunk

548 EF és F szürke

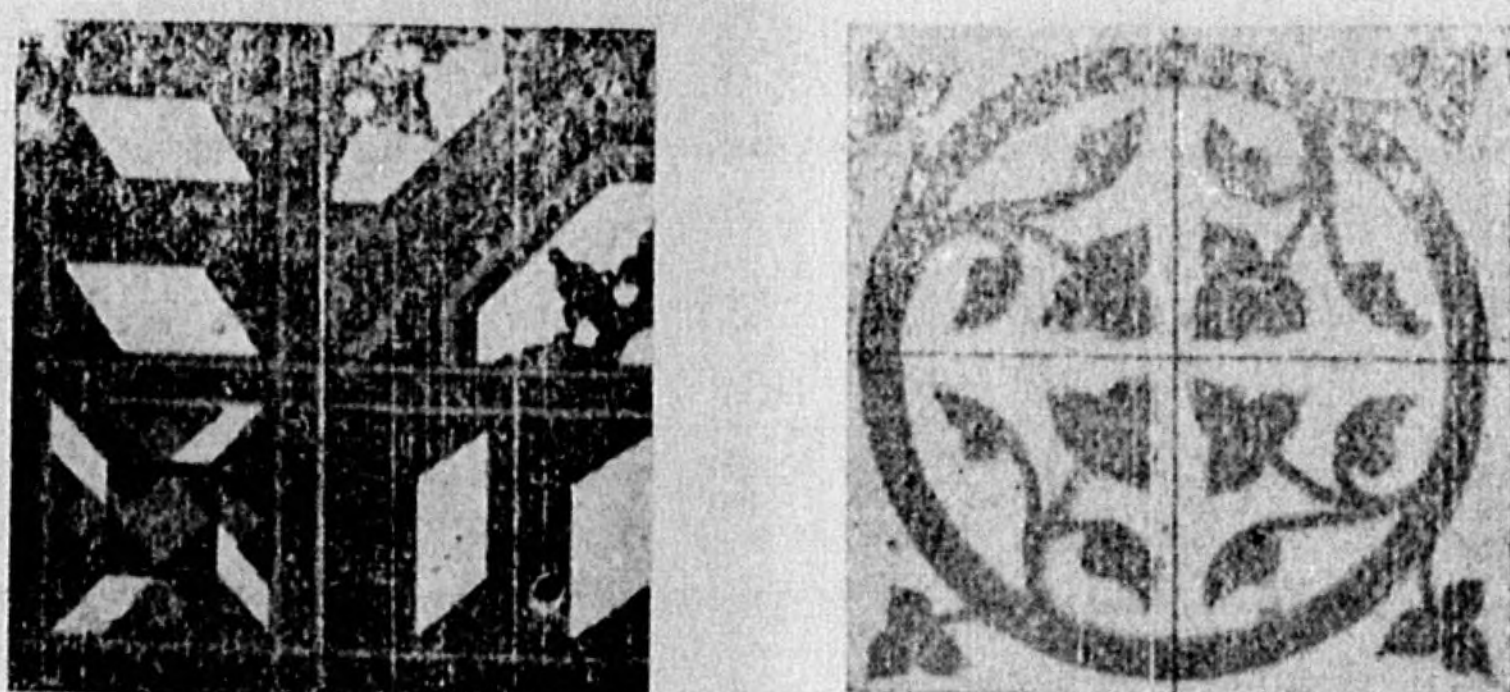
legfinomabb acél, kitűnő minőség.

Carl Kuhn & Co., Wien Alapított 1843-ban.
Minden írószer-kereskedésben kapható.

**Özy Spitzer Simonné
és Társa,
B A J A.**

Tégla és cserép gyártás.

Saját gyártmányú egyszerű és diszes
CEMENT LAPOK

és mindennemű cement árú.

Épület diszitmények.

Nagy raktár építő anyagokból u. m.:

Darabos és oltott mész.

BECSINI PORTLAND és ROMAN CEMENT.

Gipsz. Kátrány.

**ASPHALT, BITUMEN és
KAUCSUK ASPHALT**
(nedves falak szárazzá tételére).

Aszfalt elszigetelő lemezek.

KÁTRÁNY-, ASPHALT KÖFEDÉL LEMEZEK.

Nádfonat (stuccatur).

Carbolineum és Tinctoral

— a legjobb fatelítő szerek. —

Fűtő anyagok:

**Tűzifa, tatabi tojás-,
tégla- és akna-szén.**
Budapesti légszeszgyári coaks.

Három

hold

föld

a vaskúti út mentén

eladó.

**Saját termésű
siller bor
40 hektó
eladó**

**I. kerület belváros Mátéházi-
utca 6. sz. SZABÓ LAJOS-nál**

1-1 **Baján.**

LESSIVE HUNGARIA

elismert legjobb mosópor.

Nélkülözhetlen minden háztartásban.

Megtakarítás pénzben.

Megtakarítás munkaerőben.

Megtakarítás időben.

Megtakarítás mellékes kiadásokban.

Használati utasítással kapható:

Stampfl Jenő és ifj. Cserba György urak
üzletében **BAJÁN.**

Tessék megkísérteni! Tessék megkísérteni!

EMKE dala!

EMKE-papirt, levélpapirt vegyetek!

Ha rá néztek, feldobog a szívetek.
Magyar fiúk, magyar lányok tudjátok,
Hogy én nektek magyar papirt kínálok.

Magyar földön, magyar kezek csinálják,
Magyar földön, magyar népek kínálják;
Nem hagyhat ez magyar szívet hidegen,
Úgy is nálunk annyi minden idegen.

Külföld helyett a hazában maradjunk,
A magyar pénzt idegennek ne adjuk!
Hadd tudja meg ebből is a nagyvilág,
Hogy a magyar előre tör s tenni vágy.

EMKE-papirt adjatok a kezembe:
Édes anyám, neked irok én erre,
Van-e ennél szebb papír a világon?
Boltos uram, csupán **EMKE**-t kínáljon!

A fent megénekelte „**EMKE**“ levél-
papiros minden nagyságban kapható

ifj. WAGNER ANTAL

könyv- és papirkereskedésében.

30-26

Minden praktikus háziasszony,
aki a
zománcozott edény

jóságát nem a külsejében, hanem annak tartósságában és
olcsóságában keresi, az csupán a szürkén zománcozott
Westen P-féle „**secessió**“ védjeggyel ellátott

lemez főző-edényeket

vásárolja, melynek zománca használat közben nem pattan
le s a forró tűzhelyen akár üresen is állhat

Főraktár:

DRESCHER GYULA

VASKERESKEDÉSÉBEN

BAJÁN,

12-12

hol az árú leszállított gyári árak mellett kapható.

Tankönyvek a zirc-cist. rend kath. főgymnásiumába

Tankönyvek az állami tanítóképző intézetbe

Tankönyvek a városi polgári iskolába

Tankönyvek az apáca-zárdába

Tankönyvek a városi elemi népiskolába

Tankönyvek az ev. ref. elemi iskolába

* TANSZEREK *

minden tanintézetbe, kiváló jó minőségben, **olcsó árak** mellett kaphatók

ifj. WAGNER ANTAL könyvkereskedésében.

●—● Pártoljuk a honi ipart! ●—●

A legjobb
Író ténták „STELLA“ védjeggyel
Másolható ténták „STELLA“ „
Színes ténták „STELLA“ „
Tusoldat „STELLA“ védjeggyel
készülnek a „STELLA“ vegyészeti
gyárban
— B U D A P E S T E N . —

Főraktár:
Ifj. WAGNER ANTAL papirkeres-
kedésében
—● B A J A . ●— 52—18

●—● Pártoljuk a honi ipart! ●—●

Pártoljuk a magyar ipar termékeit!

Pártoljuk a honi gyártmányokat!

REISZ és PORJESZ BÚTORGYÁRA

BÉKÉSCSABA.

Nagyvárad,

Fiók-telepek: **B A J A,**

Erzsébet királyné-utca (volt Mészáros-féle ház).

MODERN BÚTOR.

TELJES LAKÁSBERENDEZÉSEK.

Legolcsóbb gyári árak.

☛ Mindenféle diszitő- és kárpitosmunkák elvállaltatnak. ☛

☛ Ugyanott egy jó házból való fiu tanulól felvétetik. ☛

Kellő iskolai képzettséggel bíró fiú

☛ **tanulóul** ☛

felvétetik

Nánay Lajos

könyvnyomdájában

B A J Á N .

Feltünő ujdonság.

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —
A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szihat.

legjobb valódi francia szivarkapapir és szivarka-
hüvely kapható az ország minden különleges-
ségi árúdjában.